

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ
БЕОГРАД

Име и презиме _____

Број индекса _____

Број мобилног телефона _____

Изборни предмети у трећој години студија

Студијски програм за образовање учитеља

школска 2016/17. година

Изборни педагошко-психолошки курс III

- Ментално здравље
- образовање на даљину*
- Организација рада у продуженом боравку и целодневној школи*
- Докимологија*
- Савремене концепције и стратегије разредне дисциплине
- Педагошке радионице

Изборни предметни курс III

- Путовања као вид образовања и културе
- Српски културни круг 1900-1950. □
- Појам и одређење ауторске бајке**
- Форме учтивости у српском језику
- Синтакса прости реченице – методички аспект **
- Луткарска уметност – методички аспект
- Математичке игре
- Основни географски појмови кроз огледе**
- Визуелни садржаји позоришта за децу
- Стратегије избора музичке литературе за децу
- Основи сценске уметности**
- Хор III

* Предмет се реализује и у наставним одељењима у Вршцу и Новом Пазару

** Предмет се реализује и у Наставном одељењу у Вршцу

По наставном плану Факултета, студенти треће године бирају два изборна предмета, по један из сваке од наведених области (*Педагошко-психолошки курс, Предметни курс*). Заокружите, на основу предложених програма, по два предмета из сваке од наведених области који желите да слушате у петом семестру, означавајући их по степену важности бројевима 1 и 2.

Изборни педагошко-психолошки курс III

■ МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ

- Семестар: 5. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено
■ Статус: изборни ■ проф. др Аурел Божин

Садржај предмета: Ментално здравље данас. Заштита и унапређење менталног здравља као два основна циља менталног здравља. Животне кризе. Медицинско-клинички приступ животним кризама. Индивидуално-развојни приступ животним кризама. Траума, стрес и криза. Здравствена психологија. Салутогена оријентација и салутогени модел здравља. Развојна психологија целокупног живота. Теорија базичних потреба Џ. Каплана. Теорија базичних ослонаца Ј. Бергера. Развојне кризе. Акцидентне кризе. Ментално здравље предшколске и школске деце, адолесцената и одраслих. Теоријске, методолошке и етичке тешкоће у превенцији животних криза. Психолошка примарна превенција. Програми психолошке примарне превенције.

Литература:

- Влајковић, Ј. (2005). *Животне кризе - превенција и превазилажење*, Београд: Жарко Албуљ
- Божин, А. А. (2001). *Личност и стрес: осећај кохерентности и преваладавање стреса у условима друштвене кризе*, Вршац: Виша школа за образовање васпитача и Одељење Учитељског факултета у Београду
- Olweus, D. (1998). *Nasilje među djecom u školi: Što znamo i što možemo učiniti*. Zagreb: Školska knjiga.

■ ОБРАЗОВАЊЕ НА ДАЉИНУ

- Семестар: 5. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Мирослава Ристић, проф. др Данимир Мандић

Циљ курса/предмета

Настава предмета Образовање на даљину треба да омогући студентима овладавање основним знањима везаним за образовање на даљину. Анализира се улога WEB портала у синхроној и асинхроној технологији

Садржај курса/предмета

Дефинисање појма образовања на даљину. Развој образовања на даљину. Моделовање WEB портала за образовање. Модели образовања на даљину. Софтвер за реализацију образовања на даљину. Методика образовања на даљину. Педагошки ефекти примене образовања на даљину. Појам и структура elearning-а. Видеоконференције и дискусионни форуми. Хипермедији у образовању и њихова улога у индивидуализацији наставе. Усавршавање наставника и стручњака других профила коришћењем WEB подржаних извора информација. Евалуација знања и праћење напредовања студената у образовању на даљину. Комбинација традиционалних метода и облика рада са образовањем на даљину. Повратна информација у реалном и у одложеном времену у функцији моделовања диференциране наставе. Анализа портала за реализацију наставе у свету и код нас.

Литература:

1. Мандић, Данимир, и Ристић, Мирослава (2005): *WEB портали и образовање на даљину у функцији подизања квалитета наставе*, Медиаграф. Београд.
2. www.teach-nology.com
3. www.edu-soft.rs

Облици наставе

Предвиђено је да се садржаји овладају активним учешћема на предавањима и вежбама.

Повезаност са другим предметима

Наставни садржаји су повезани са Педагошком информатиком и Образовном технологијом.

Вредновање студентских постигнућа

провера знања (укупно 100 поена)

активност у току предавања: 10

семинарски рад: 60

усмени испит: 30

услов за излазак на испит (потребан број поена): 70

■ ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА У ПРОДУЖЕНОМ БОРАВКУ И ЦЕЛОДНЕВНОЈ ШКОЛИ

■ Семестар: 5. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено писмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Нада Вилотијевић, доц. др Мирсада Зукорлић

Циљ предмета: Садржаји овог предмета ће омогућити студентима да схвате начине и могућности унутрашње организације, планирања и програмирања, реализације слободног времена ученика, часова самосталног рада, слободних активности и основне функције ових модела организације школе.

Садржај предмета: Анализа организационих модела у Европи и код нас; начини и могућности израде плана и програма за ове организационе облике; организација слободног времена, самосталног рада и слободних активности; интеграција садржаја и тимски рад наставника; индивидуализовани приступ ученику; начини и могућности сарадње са родитељима и укључивања родитеља у рад; анализа примера добре организације у пракси и сл.

Настава се изводи кроз интерактивни (кооперативни) рад студената у малој групи, радом на пројектним задацима, анализом конкретних модела и облика организације (применом савремене технологије и анализом видео-записа), кроз менторске и практичне активности.

Литература:

- Пужевски, Валентин (2002). *Школа отворених врата*. Јастребарско: Наклада Слап
- Максић, Славица и Славица Шевкушић (2006). „Унапређивање рада у продуженом боравку“. *Иновације у настави* (1), 117-125.
- Шевкушић, Славица и Славица Максић (2002). „Један програм за рад у продуженом боравку“. *Зборник Института за педагошка истраживања*, (34), 112-132.
- Јовановић, Бранко и Татјана Радојевић (2012). „Смисао, значај и реализација слободних ученичких активности у савременој школи“. У Маринковић, Снежана (ур.). *Настава и учење: циљеви, стандарди, исходи*. Ужице: Учитељски факултет, 175-190.

■ ДОКИМОЛОГИЈА*

■ Семестар: 5. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Грозданка Гојков (Вршац) / проф. др Сефедин Шеховић (Нови Пазар)

Садржај предмета: Појам и предмет проучавања докимологије. Смисао евалуације у настави. Основни докимолошки захтеви у процесу оцењивања ученика. Компоненте праћења и оцењивања постигнућа ученика. Технике објективног оцењивања постигнућа ученика. Врсте оцењивања ученика: формативно и сумативно, дескриптивно и нумеричко, усмено, писмено и практично и сл. Критеријуми оцењивања. Примена теста знања у евалуацији постигнућа ученика.

Литература:

- Гојков, Г., *Докимологија*, ВШВ, Вршац, 2003.
- Качапор, С., Вилотијевић, М., Кундачина, М. *Умијеће оцењивања*, Мостар, 2005.
- Група аутора: *Тестирање знања и вредновање школа*, Бања Лука, 1973.
- Мандић, П., Вилотијевић, М. *Вредновање рада у школи*, Свјетлост, сарајево, 1980.

■ КОНЦЕПЦИЈЕ И СТРАТЕГИЈЕ РАЗРЕДНЕ ДИСЦИПЛИНЕ

Семестар: 5 ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и континуирана евалуација истраживачких задатака, активности на предавањима ■ Статус: изборни
■ доц. др Александар Тадић

Циљ предмета: Упознавање студената са процесом разредне дисциплине из етичке перспективе (заснивање разредне дисциплине на подршци аутономије ученика). Упознавање студената са савременом педагошком мисли кроз анализу различитих концепција разредне дисциплине и дисциплинских поступака који се њима промовишу. Оспособљавање за самосталну интерпретацију текстова савремених теоретичара разредне дисциплине уз развијање критичког односа према идејама у њима.

Садржај предмета:

Разредна дисциплина – од спољашњег механизма контроле ка подршци аутономном поступању у разреду. Терминолошке дилеме (разредна дисциплина и процеси одређивања правила понашања, кажњавања, награђивања, управљања разредом, еманципације). Концепцијска основа теоријских модела разредне дисциплине. Бихејвиорални и конструктивистички/хуманистички приступ у основи теоријских концепција разредне дисциплине. Концепције разредне дисциплине усмерене на: а) наставничку контролу понашања ученика и б) подржавање аутономије ученика (теорија самоодређења као критеријум класификовања). Процедурална, интерперсонална и дидактичка стратегија разредне дисциплине у концепцијама: Ли Кантера, Фредерка Џонса, Рудолфа Драјкурса, Вилијема Гласера, Томаса Гордона и Алфија Кона.

Литература:

1. Дјуи, Џ. (1971). *Васпитање и демократија*. Цетиње: Обод, стр. 90-99.
2. Трнавац, Н. (1996). Дисциплина ученика - између педагогије вођења и педагогије еманципације. *Настава и васпитање*, 45, 2, стр. 252-265.
3. Трнавац, Н. (2005). „Дисциплинска лествица“ као индикатор нивоа и квалитета васпитног деловања наставника. *Иновације у настави*, 18, 4, стр. 5-20.
4. Гашић-Павишић, С. (2005). *Модели разредне дисциплине*. Београд: Институт за педагошка истраживања, стр. 1-54, 93-145, 188-198.
5. Крњајић, С. (2007). *Поглед у разред*. Београд: Институт за педагошка истраживања, стр. 11-54.
6. Тадић, А. (2015). *Наставнички модели и стратегије разредне дисциплине*. Београд: Учитељски факултет, стр. 11-90.

■ ПЕДАГОШКЕ РАДИОНИЦЕ

Семестар: 5 ■ Фонд часова: 20-22; ЕCTS 4 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус предмета: изборни ■ проф. др Нада Вилотијевић (максималан број студената: 25)

Циљ предмета: Садржаји овог предмета ће омогућити студентима да се упознају са основним принципима васпитања и драмским техникама, њиховом директном применом у раду са ученицима основношколског узраста. Студенти ће усвојити знање на које све начине и у оквиру којих наставних и ненаставних активности могу и треба да примењују драмске технике као вид активног учења и психосоцијалног развоја ученика.

Садржај предмета: Теоријске основе драмске педагогије и њене примене у школском образовању. Игре, вежбе и технике у основном облику. Драма у образовању. Увод у примењено позориште. Форме примењеног позоришта у настави. Систематизација по чулима. Театар слика. Форум сцене (стварање, интервенција, примена). Интерактивно позориште и припрема ученика за функционалну примену.

Литература:

- Ивић, Иван, Пешикан Ана и Слободанка Антић (2001). *Активно учење*. Београд: Институт за психологију.

- Плут, Дијана и Љиљана Маринковић (2004). *Конфликти и шта са њима*. Београд: Креативни центар.
- Мисаиловић, Миленко (1991). *Дете и позоришна уметност*. Београд: ЗУНС.
- Боал, Аугусто (2009). *Игре за глумце и не-глумце*. Загреб: Хрватски центар за драмски одгој.
- Вилотијевић, Младен и Нада Вилотијевић (2008). *Иновације у настави*. Врање: Учитељски факултет, стр. 129-159. (укупно 30 страна)

Изборни предметни курс III

■ ПУТОВАЊА КАО ВИД ОБРАЗОВАЊА И КУЛТУРЕ

Семестар: 5. ■ Фонд часова: 22 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Александар Јовановић

Садржај предмета: 1. Путовање као чинилац образовања од XVIII века до данас. Семантика путовања: уочавање и читање међусобне временско-просторне условљености / хронотопа културно-историјских локалитета. Значајни научници и књижевници као културни путници: Фернан Бродел, Жак Лекаријер, Јован Дучић, Растко Петровић, Каудио Магрис. Туристички дух и културноисторијска осећајност: сабирање и разумевање. 2. Организација културноисторијских путовања: избор садржаја путовања, културолошке припреме (упознавање са местом/локалитетом, његовим местом и улогом у историји и култури, читање одабраних одговарајућих научних и научнопопуларних, историјских, културолошких и књижевних текстова, планирање и динамика путовања), улога водича/тумача на локалитету, читање културних знакова и стварање целовите просторновременске слике код ученика/студената, односно сложеног културноисторијског доживљаја. 3. Анализа српских водича/бедекера. 4. Полагање испита: израда рада/пројекта на задату тему из програма и усмена одбрана рада.

Циљ предмета: Припрема учитеља и васпитача за разумевање културно-историјских и савремених знаменитости, локалитета и места, за читање њихове улоге и значаја у културном наслеђу, као и оспособљавање да организују васпитно-образовна путовања која ће ученицима/студентима, у одређеној мери, и предшколској деци, омогућити да схвате и дочарају оно што посећују и виде.

Напомена: Студенти бирају две од понуђених књига, у складу са испитним радом. Књижевни делима датим у програму се не приступа као чисто књижевним, него управо да у њима уочимо сложене просторновременске слике (односно, конституисања културних топоса) којима се негује културна осећајност.

Литература:

- **Асман 2011:** Jan Asman, *Kultura pamćenja: pismo, sećanje i politički identitet u ranim visokim kulturama*. Beograd: Prosveta.
- **Бродел 1995:** Fernan Brodel, *Mediteran : prostor i istorija*, Beograd: Centar za geopoetiku.
- **Вест 2000:** Rebeka Vest, *Crno jagnje i sivi soko: putovanje kroz Jugoslaviju*. Beograd: Bigz (i druga izdanja).
- **Дучић 2000:** Јован Дучић, *Градови и химере*. Београд: Бигз (и друга издања).
- **Петровић 1966:** Растко Петровић, *Путонисци* (избор). Београд: Нолит (и друга издања).
- **Магрис 2014:** Klaudio Magris, *Dunav*. Beograd: Arhipelag.

■ СРПСКИ КУЛТУРНИ КРУГ 1900–1950.

Семестар: 5. ■ Фонд часова: 22 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Петар Пијановић

Садржај предмета: Предмет Српски културни круг представља све важније видове и личности српске културе у периоду од краја 19. века до 1950. године. Материја се излаже по тематском и хронолошком начелу. Намера је да се појам српске културе и њених најважнијих аспеката доведе у везу са појмом националног идентитета који се рефлектује у садржају српског културног круга.

Циљ предмета: Предмет Српски културни круг има за циљ да студентима представи све важније личности српске културе у периоду од краја 19. века до 1918. године, као и да их упозна са

различитим видовима српске културе у назначеном периоду. Додатно, студенти ће добити ширу слику националне културе, а сам тим и националног идентитета.

Литература:

- Група аутора (1994). *Историја српске културе*. Београд: Дечје новине: Удружење издавача и књижара Југославије.
- Деретић, Јован (2005). *Културна историја Срба*. Београд: Народна књига: Алфа
- Пијановић, Петар (2012). *Српски културни круг*. Београд: Институт за књижевност и уметност: Учитељски факултет.

■ ПОЈАМ И ОДРЕЂЕЊЕ АУТОРСКЕ БАЈКЕ

Семестар: 5. ■ Фонд часова: 22 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Зорана Опачић

Циљ предмета: Упознавање студената са жанровским одликама и видовима ауторске бајке и присуством елемената бајке у савременој књижевности (однос мита и бајке, фантастике и бајке, параболо, сатира, епска фантастика, роман бајка, антибајка, готска прича, драмска бајка итд.). Оспособљавање студената да самостално уочавају разлику бајке и њој сродних жанрова и самостално је тумаче у форми есеја.

Садржај предмета: Формирање жанра ауторске бајке; Од фолклорног модела ка уметничкој причи; Бајка између књижевности за децу и књижевности за одрасле; Однос бајке и мита; однос бајке према фантастици (фантастичној причи/роману, епској фантастици, хорору; Хришћански подтекст бајке; Облици ауторске бајке: параболо, сатира, роман бајка, драмска бајка, бајка у стиху и др.; Инверзија бајке у 20. веку: антибајка, постмодернистичка бајка, готска прича – на примерима из светске књижевности; Ауторска бајка у српској књижевности. Студенти показују умеће самосталног тумачења и вредновања књижевног текста у изради есеја на одређену тему и његовом усменом одбраном.

Основна литература:

- Дрндарски, Мирјана (прир.) (1978). *Народна бајка у модерној књижевности*. Београд: Институт за књижевност и уметност: Нолит **или**
- Дрндарски, Мирјана (2001). *На вилином вијалишту*. Београд: КПЗ Србије: Рад **или**
- Пешикан-Љуштановић, Љиљана (2009). *Усмено у писаном*. Београдска књига: Београд. (прво поглавље).
- Тодоров, Цветан (1987). *Увод у фантастичну књижевност*. Београд: Рад.

Додатна литература:

- Бетелхајм, Бруно (1979). *Значење бајки*. Превео Бранко Вучићевић. Београд: Југославија.

Саставни део предмета чини лектира прописана програмом.

ФОРМЕ УЧТИВОСТИ У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

■ Семестар: 5. ■ Фонд часова: 22 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Бојана Милосављевић

Циљ предмета: Циљ овог једносеместралног курса је упознавање студената са начинима језичког испољавања учтивости у српском језику, као и са појмом учтивости у домену комуникативног понашања једне говорне заједнице, просторно и временски променљивог.

Садржај предмета: *Теоријска и практична настава* I Основни појмови из прагматике и комуникације (Говорни чин, Лингвистичка и комуникативна компетенција, Говорна ситуација, Формални и неформални стил комуникације, Сараднички однос са саговорником и успостављање комуникативне равнотеже); II Појам језичке учтивости (Начела успешне комуникације, Принцип учтивости, Систем форми учтивости у српском језику). III Форме за исказивање молбе у писаној и усменој комуникацији. Писање молбе као документа; IV Форме за исказивање извињења, захваљивања, честитања и саучешћа у писаној и усменој комуникацији; V Комплименти и похвале као говорне стратегије за успостављање сарадничког односа са саговорником; IV Особине језичког комуницирања васпитача/наставника са децом (предшколског узраста (Како се деца подстичу да изврше одређене наредбе и сл.).

Литература:

1. Р. Бугарски, *Увод у општу лингвистику*, Београд 1989;
2. С. Савић, *Дискурс анализа*, Нови Сад 1993.
3. М. Радовановић, *Социолингвистика* (поглавља: Граматика друштвеног статуса и Основни социолингвистички појмови), Нови Сад 1986.
4. М. Јоцић, *Језик, развој, комуникација*, Нови Сад 2006.
5. Б. Милосављевић, *Форме учтивости у српском језику*, Београд 2007.

СИНТАКСА ПРОСТЕ РЕЧЕНИЦЕ – МЕТОДИЧКИ АСПЕКТ

■ Семестар: 5. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS : 4 ■ Полагање испита: усмено, семинарски рад ■ Статус: изборни ■ др Вишња Мићић

Садржај предмета: 1. Синтакса просте реченице (комуникативне функције реченице, реченични конституенти, синтаксичка анализа реченице); 2. Садржаји из синтаксе у програмима и уџбеницима за први циклус (терминологија, дефиниције, реченични примери); 3. Избор лингвометодичких предлогака (реченичних примера); 4. Формирање појма реченица; 5. Разумевање комуникативних функција реченице у настави – граматички и стилистички аспект; 6. Методичка обрада конституентских реченичних функција и синтаксичких јединица (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе, атрибут; морфосинтаксичка реч, синтагма, предлошко-падежна конструкција, реченица); 7. Анализа реченице, 8. Символично приказивање реченице у предшколским ситуацијама (предчиталачке вежбе), 9. Вежбе сажимања и проширивања реченице; 10. Језичко стваралаштво деце (састављање реченица уз одговарајући подстицај или према задатим синтаксичким критеријумима).

Циљ предмета: Припрема учитеља и васпитача за различите методичке интерпретације садржаја из синтаксе у предшколским ситуацијама и разредној настави; за анализу и критичку процену синтаксичких садржаја у програмима и уџбеницима; за самостално осмишљавање одговарајућих лингвометодичких текстова, синтаксичких вежби и задатака.

Напомена: Студенти бирају тему рада, а у складу са њом добијају препоруку о одговарајућој литератури и изворима које треба узети у обзир.

Литература:

- **Група аутора 2005:** Предраг Пипер, Ивана Антонић, Срето Танасић, Владислава Ружић, Људмила Поповић, Дранко Тошовић, у редакцији Милке Ивић, *Синтакса савременог српског језика – проста реченица*, Београд: Институт за српски језик САНУ – Матица српска, стр. 33–91, 301–339, 477–536.

- **Драгићевић 2012:** Рајна Драгићевић, *Лексикологија и граматика у школи – методички огледи*, Београд: Учитељски факултет, стр. 127–128, 133–144, 184–185.
- **Лурија 2000:** Александар Лурија, *Језик и свест*, Београд: Завод за уџбенике, стр. 167–270.
- **Мићић 2016:** Вишња Мићић, *Синтакса просте реченице у разредној настави*, Београд: Учитељски факултет, стр. 73–227.
- **Станојчић, Поповић 2008:** Живојин Станојчић, Љубомир Поповић, *Грамматика српског језика*, Београд: Завод за уџбенике, стр. 204–306

ЛУТКАРСКА УМЕТНОСТ – МЕТОДИЧКИ АСПЕКТ

Семестар: 5. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: практично ■ Статус: изборни ■ доц. др Ана Миловановић

Садржај предмета: 1. Увод у луткарску позоришну уметност. 2. Значај позоришне лутке за подстицање деџег развоја. Васпитни и образовни значај позоришне лутке. 3. Основне методе примене луткарске уметности у раду са децом предшколског и школског узраста. 4. Драматургија луткарских игара. Луткарске игре за развој говора. Луткарске игре за усвајање писмености. 5. Луткарске игре за развој деџе визуелне перцепције и креативности. 6. Луткарске математичке игре. 7. Луткарске игре за упознавање околине. Луткарске игре за упознавање природе и друштва. 8. Луткарске музичке игре.

Циљ предмета: Упознавање студената са основним знањима и умењима из области луткарске позоришне уметности неопходним за стваралачку примену луткарства у раду са децом. Упознавање студената са методологијом и различитим приступима/методама у осмишљавању и извођењу луткарских игара. Оспособљавање студената за стваралачку примену луткарске уметности у васпитно-образовном раду са децом.

Напомена: Студенти полажу испит тако што осмишљавају и изводе луткарску игру из одабране области васпитања и образовања деце предшколског или школског узраста.

Литература:

- **Ђокић 1984:** Љубиша Ђокић, *Коларићу-панићу*. Београд: Вук Караџић: Завод за издавање уџбеника.
- **Миловановић 2016:** Ана Миловановић, *Луткарски текстови за позориште у вртићу и школи (са ЛУТКЕФ-а)*, Београд: Удружење грађана „ЛУТКЕФ“.
- **Миловановић 2004:** Ана Миловановић, *Усвајање писмености применом луткарске методе*, (у: II Интернационална интердисциплинарна конференција о фундаменталним и примењеним аспектима говора и језика). Београд: Институт за експерименталну фонетику и патологију говора.
- **Радовић 1984:** Душан Радовић „На слово, на слово“. *РТВ теорија и пракса*. бр. 35, лето 1984, стр. 199–229.

■ МАТЕМАТИЧКЕ ИГРЕ

■ Семестар: 5. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: писмено, практично ■ Статус: изборни ■ проф. др Јасмина Милинковић

Циљ предмета Оспособљавање студената за самостално извођење игровних активности у васпитно образовних установама и самостално решавање проблема

Исход предмета Студенти су практично оспособљени за самостално извођење математичких игровних активности на предшколском нивоу и креативно решавање проблема који искрсавају у пракси.

Програмски садржаји Дидактичке игре; Функције игре у настави; Врсте игара; Стратешке игре; Игре на табли; Нумеричке игре; Игре за развој логичког мишљења; Игре за развој просторне оријентације и геометријског мишљења; Игре из различитих култура; Планирање и припремање игровне активности (припрема дидактичког материјала и простора); Приказ и критичка анализа игара.(припреме за игру; дидактички материјали); Практична реализација игре.

Литература

- Afari, E.(2012). Teaching mathematics in game learning environment, International Review of Contemporary Learning Research, 1, No. 1, 33-45 Petroleum Institute
- Bragg, L.Students' (2007). Conflicting Attitudes Towards Games as a Vehicle for Learning Mathematics:A Methodological Dilemma. Mathematics Education Research Journal ,Vol. 19, No. 1, 29-44.
- Дејић М. (2005). Математика као игра. Београд: Архимедес.
- Милинковић, Ј. (2015). Има ли места за игре у настави математике. *Учитель*, XXXIII, 1, 2015. Београд Савез Учитеља Републике Србије.
- Каменов, Е. (1985): Интелектуално васпитање кроз игру, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- AraceliFernandezVivas.(2010). Логичке игре и тестови за децу: логичке игре и мозгалице, игре проницљивости, игре оптичких варки, стратешке игре. Моно и Мањана, Београд
- Wiersum, G. E. (2012). Teaching and learning Mathematics Through Games and Activities.ActaElectrotechnicaetInformatica, Vol. 12, No. 3, 2012, 23–26, DOI: 10.2478/v10198-012-0026-2

■ ОСНОВНИ ГЕОГРАФСКИ ПОЈМОВИ КРОЗ ОГЛЕДЕ (максимално 30 студената)

■ Семестар: V ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: практични рад и усмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Миланка Циновић

Циљ предмета: оспособити студенте да трансформишу географске научне појмове у наставне садржаје кроз моделе, огледе и истраживачки рад у настави предмета Природа и друштво.

Садржај предмета:

КОСМОС И ЗЕМЉА: (1) Небеска сфера – звезде и сазвезђа и (2/3) оријентација помоћу Северњаче (демонстрација у Планетаријуму Астрономског друштва „Руђер Бошковић”); ЗЕМЉИНА КРЕТАЊА И ЊИХОВЕ ПОСЛЕДИЦЕ: (4) Смена обданице и ноћи; (5) Промена дужине обданице и подневне висине Сунца током године; (6) Топлотни појасеви и смена годишњих доба; ЛИТОСФЕРА: (7) Настанак стена (нпр. седиментне стене) и фосила; (8) Вулканизам и земљотреси; (9) Ледничка ерозија; Крашки облици рељефа (оглед: настанак сталактита); АТМОСФЕРА: (10/11) Метеоролошки инструменти на принципу „уради сам” (термометар, кишомер, барометар, ветроказ, анемометар); (12) Метеоролошка мерења и посматрања (радна посета Метеоролошкој опсерваторији Београд); 13) Ваздушни притисак: одређивање надморске висине барометарском методом; ХИДРОСФЕРА: (14) Кружење воде у природи; БИОСФЕРА: (15) Киселе кише.

Литература:

- Тадић, М. (2011). *Огледи у настави географије*. Подгорица: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Тадић, М. (2002). *Географија 5 – приручник за наставнике*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Fardon, J., Chaioner, J., Walshaw, R., Kerrod, R. (2000). *Amazing Planet Earth*. London: Annes Publishing Limited Hermes House.

■ ВИЗУЕЛНИ САДРЖАЈИ ПОЗОРИШТА ЗА ДЕЦУ

Семестар: 5 ■ Фонд часова: 20-22 ■ ECTS: 4 ■ полагање испита: практично и семинарски рад ■

Статус: изборни ■ проф. мр Дарко Недељковић

Напомена: Курс се реализује у комбинованој групи учитељи/васпитачи од 30 студената (15 студената по смеру).

Циљ предмета: *Визуелни садржаји позоришта за децу* је изборни курс у оквиру кога ће се студенти упознати са основним елементима и принципима позоришта за децу са акцентом на визуелне садржаје. Циљ предмета је, такође, ослобађање студената од логичких правила у размишљању и апсолутно препуштање имагинацији при конципирању визуелних садржаја позоришта за децу.

Садржај предмета: У контексту – приче (текста) и простора у коме се радња дешава: сценографија и сценске промене; глумци, глумци аниматори лутака, аниматори, лутке, светло, тон... Студенти ће и кроз сопствено искуство (практичан рад и задаци) упознавати поступке израде најједноставнијих типова позорница за лутке, основних елемената сценографије и неке од принципа израде лутака (марионете, гињоле, мапети...) и израда најједноставнијих модела.

Литература:

1. Hauard, Pamela (2002). *Šta je scenografija?* Beograd: CLIO.
2. Magon, Jero (1989). *Staging the Puppet Show*. North Vancouver, Canada: Charlemagne Press.
3. Sinclair, Anita (1995). *The Puppetry Handbook*, Richmond, Victoria, Australia: Richard Lee Publishing. • Sinclair, Anita (1995). *The Puppetry Handbook*, Richmond, Victoria, Australia: Richard Lee Publishing.

■ СТРАТЕГИЈЕ ИЗБОРА МУЗИЧКЕ ЛИТЕРАТУРЕ ЗА ДЕЦУ

■ Семестар: 5 ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено или у форми јавног наступа ■

Статус: изборни за оба студијска смера ■ мр Стеван Ковачевић.

Напомена: Курс се реализује у комбинованој групи учитељи/васпитачи од 30 студената (15 студената по смеру).

Циљ предмета:

Могућност даљег проширивања усвојеног теоријског и практичног знања на музичким инструментима када је реч о индивидуалном или групном музицирању. Избор одговарајуће музичке литературе за имплементацију у даљем раду са децом различитог узраста.

Садржај:

Рад са студентима ће се фокусирати на даљи развој извођачких вештина са проширивањем репертоара музичких композиција. Подстицање креативности и вишег нивоа музичке интерпретације, са акцентом на најбитније параметре музичке експресивности: динамика, темпо и артикулација. Стицање вештине заједничког музицирања кроз литературу класичне, цез, етно, савремене и филмске музике. Студенти ће искуствено проћи кроз процес припремања (пробе) и финализацију (интерни и јавни наступи/концерти). Пролазећи кроз процес извођења, студенти ће напредовати и уједно побољшати своје извођачко-музичке способности. Откривањем нових метода обрада музичких композиција студенти ће бити у прилици да другачије сагледају хармонску грађу самих дела уз употребу савремених компјутерских програма и да успешно овладају другачијим видовима интерпретације. Препознавање музичке терминологије, идентификација музичких симбола, вештина читања непознатог нотног материјала "прима виста", употреба разних музичких литература, обрада епоха и стила. Испит је усменог карактера или у неком облику јавног наступа (свечаност, интерни час, јавни час, свечани концерт).

Литература:

Ж.Петровић: 10 Дечјих песама, М Драгићевић: Распевани тобоган, Нота: Мали концертни репертоар и музички стилови, Нота: Школица за музички (Орфов) инструментаријум са аранжманима, Штраус: Пицикато полка, Бакланова: Менует, Харолд Арлен: Иза дуге, Дјук Елингтон: Цез стандард, Ј.С.Бах: Сарабанда, Г.Ф.Хендл: Ларго, Миливој Ивановић: Репертоар за ансамбле, Корели: Анданте, Шила Нелсон: Репертоар за ансамбле I и II, Џон Бери: Стандард, Моцарт: Аве Марија, Јанковић: Албум песама и комада, Стојановић, Гордана: Настава музичке културе од I до VIII разреда. Завод за

учбенике и наставна средства, Б. Поповић: Солфеђо, М. Тајчевић: Теорија музике и Интернет ресурси: notes.tarakanov.net, <http://www.imslp.org>.

■ ОСНОВИ СЦЕНСКЕ УМЕТНОСТИ

Семестар: 5. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Статус: изборни ■ Јадранка Барзут, наставник

Циљ предмета: Разумевање синкретичке природе сценске уметности.

Садржај предмета: Разумевање процеса креирања уметничког дела кроз употребу сценских средстава и уочавања специфичног односа сценског и драмског. Разумевање средстава комуникација између позоришне представе и публике.

Читање и разумевање драмског текста. Подела улога. Анализа ликова, њиховог говора, гестова, итд. Савладавање позоришног времена и простора. Стицање способности за самостално стварање позоришне представе.

Исход предмета: Јавна извођења позоришне представе.

Стандард рада: Предавања се реализују у групи до 20 студената (укупно, за оба смера).

Литература:

- **Брук 1996:** Питер Брук, *Празан простор*. Београд: Лапис.
- **Венстен 1983:** Андре Венстен, *Позоришна режија (њена естетска улога)*: Универзитет уметности у Београду.
- **Клајн 1979:** Хуго Клајн, *Основни проблеми режије*. Београд: Универзитет уметности у Београду.
- **Станиславски 1996:** К. С. Станиславски, *Систем*. Београд: Скрипта интернационал; Академија уметности.

■ ХОР III

■ Семестар: 5. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ Дејан Миливојевић

Циљ предмета: Учешћем у хору Учитељског факултета развијају се певачке способности студената, али и, пре свега, подстиче креативност у музичкој интерпретацији. У складу са својим гласовним предиспозицијама студенти стичу вештину вишегласног певања у ансамблу, а затим искуствено пролазе процес припремања (пробе) и финализацију (јавни наступ/концерт) извођења хорских дела. Пролазећи кроз процес извођења, проширују се знања у области хорске литературе, епохе и стила, те одговарајућег начина интерпретације.

Садржај предмета: Вишегласно певање у ансамблу, процес припреме и финализација (јавни наступ) извођења хорских дела. Упознавање са хорском литературом, епохама и стилевима, односно начинима интерпретације.

Обавезе студената су редовни долазак на вежбе/пробе и учешће у јавним наступима хора (пригодне свечаности, завршни концерт).

Програм Хора III континуирано следи, наставља у допуњује програм Хора I и Хора II.

Нотна литература:

Гаудеамус игитур. Боже правде. Химна св. Сави. Мокрањац С. *Тебе појем.* Симић, В.: *Пошла мома на воду.* Толингер, Р.: *Одби се грана.* Манојловић, К.: *Успаванка.* Бетовен, Л.В.: *Жртвена песма.* Мокрањац С.: *II руковет.* Аркаделт Ј.: *Аве Марија.* Бајић И.: *Српкиња.* Моцарт В.А.: *Проба за концерт.* Handel, G.F.: *Canticorum iubilo.* Codaly, Z.: *Cohors Generosa.* O.di Lasso: *Ne proicias te.*